Slakken en Biodiversiteit.

Veel soorten!

Boxtel ligt midden in Het Groene Woud. In Het Groene Woud is behoud en versterking van biodiversiteit een hot item. Om die reden worden er onderzoeken aan verschillende plant- en diergroepen gedaan om zicht te krijgen op die biodiversiteit. Zo is er sinds 2001 aandacht voor weekdieren. Een groep dieren waartoe huisjesslakken, naaktslakken en mossels horen. De afgelopen jaren is gebleken dat de provincie Noord-Brabant een van de meest soortrijke provincies van Nederland is. In en rond Boxtel zijn in Het Groene Woud nu al haast 100 soorten weekdieren gevonden. Soorten van enkele cm groot tot één mm klein, van planteneters tot rovers die andere slakken eten, van slanke regenslakken die in bomen klimmen tot tweekleppige erwtenmossels die leven in de modder van sloten. Soorten die elk hun eigen aanpassing hebben aan hun leefgewoonten. Vooral de populierenbossen in de Scheeken staan inmiddels bekend als een waar slakkenparadijs.

Is “veel soorten” nou zo belangrijk?

Weekdieren zijn onmisbaar in het ecosysteem. De meeste soorten eten dode bladeren, algen of schimmeldraden. Zonder deze soorten zouden de voedingsstoffen uit de strooisellaag nooit beschikbaar komen voor de plantenwereld. Mossels filteren organische stoffen uit het water en zijn zo onmisbaar voor de waterkwaliteit. Elke soort met zijn eigen taak. Een variatie aan soorten die ogenschijnlijk op de meest onmogelijke plaatsen hun taak kunnen verrichten. Sommige slakken leven onder de grond, andere alleen in moerassige omgeving. Ook elk seizoen heeft zijn eigen specialisten. In de Scheeken komen zeldzame oorvormige glasslakken *Eucobresia diaphana* voor. Dit zijn echte winterslakken die door het biologische antivries in hun lichaam in staat zijn om zelfs in perioden met sneeuw rond te kruipen. Sommige waterslakken overleven droogvallende sloten of sterven na het leggen van de eieren, die na het droge seizoen weer voor nakomelingen zorgen. En slaapslakken *Aplexa hypnorum* houden een soort winterslaap. Naast winterslakken met antivries, zijn er look-glansslakken *Oxychilus alliarius* die bij aanraking een sterke uienlucht verspreiden zodat egels en spitsmuizen ze laten liggen. De stekelslak *Acanthinula aculeata* houdt met zijn uitsteeksels zoveel zand vast dat de soort haast niet meer als slak te herkennen is. Elke soort zijn bijzondere aanpassingen om te overleven en zijn rol in de natuur te kunnen vervullen. Elke soort vormt een schakel in het geheel. In dat geheel is de gewone veldslak *Cepaea nemoralis* een belangrijke grazer, een soort die samen met andere grote en kleine grazers als reeën en woelmuizen zorgt voor variatie in de natuurlijke begroeiing. Dat diezelfde slak in tuinen de hosta’s erg lekker blijkt te vinden doet niet af aan het belang van de soort voor ons ecosysteem. In tuinen zijn er voldoende mogelijkheden om problemen op een natuurvriendelijke manier op te lossen. Als de zanglijster al niet voor een oplossing zorgt, want deze vogel kraakt de huisjes op z’n smidse om de inhoud te kunnen eten.

Bijzondere soorten ook in Boxtel!

Behalve veel soorten kent de omgeving van Boxtel ook bijzondere soorten. Naast de oorvormige glasslak werden in de Scheeken, op de grens met Best, nog enkele soorten aangetroffen waarvan men voorheen dacht dat die alleen in Zuid-Limburg en bij Nijmegen voorkwamen. Een uitgekiende combinatie van vocht en voeding in de kalkrijke leembodem in populierenbossen blijkt hier een bijzonder ecosysteem mogelijk te maken. Een van de rode-lijstsoorten is de grofgestreepte glimslak *Zonitoides excavatus*, die in de Mortelen en Ooijendonk is aangetroffen.

Aaibaarheid

De meeste soorten slakken zijn klein, heel klein, slechts enkele millimeters groot. Van de kleinste soort, het dwergpuntje *Punctum pygmaeum* van 1,5 mm breed en nog geen mm hoog, kunnen er honderden op een theelepel. Slechts door hun vaak massaal voorkomen zijn de kleinere soorten in staat om zo’n cruciale rol te spelen. Een gewone wandelaar in de natuur zal er weinig van zien en slechts thuis de grotere soorten als vraatzuchtige planteneters herkennen. Niet bepaald een aaibare groep en daarom bij uitstek geschikt om iedereen na te laten denken over het belang van de biodiversiteit. Want of het nou slakken, korstmossen, muizen, kiezelwieren, orchideeën, prachtig gekleurde vogels of edelherten zijn, elke groep planten of dieren draagt met de soortenrijkdom bij aan het functioneren van het totale ecosysteem. Hoe meer variatie in het landschap, des te groter de biodiversiteit. Mocht u toch nieuwsgierig zijn geworden, ga dan maar eens op zoek in tuin, plantsoen of buitengebied. Met een beetje geluk vindt u al snel enkele soorten, waaronder de haast één cm brede behaarde slak *Trichia hispida*. De grootste soort, de segrijnslak *Helix aspersa*, komt in het dorp veel voor. Deze soort met “gouden vlekken” wordt vaak verward met de wijngaardslak *Helix pomatia*, die nog niet binnen de gemeentegrens gevonden is.

Kees Margry
inwoner van Boxtel

Biodiversiteit is onze samenwerking waard !

COUNTDOWN 2010
SAVE BIODIVERSITY

Boxtel neemt deel aan Countdown 2010. Een Europese actie om de teruggang in soorten planten en dieren te stoppen. Zie ook http://countdown2010.net/ Samen met de provincie Noord Brabant en een aantal andere gemeenten gaan we ons inspannen om deze Europese doelstellingen lokaal te realiseren. Ieder op zijn en haar eigen plek.

Waarom? Doen we nog niet genoeg voor Natuur en Landschap?

We doen hier in Boxtel al aardig ons best. Maar met biodiversiteit is het zo dat wat je kwijt bent, je nooit meer terugkrijgt. Je kunt je dat niet genoeg bewust zijn. Natuurlijk kun je soorten herintroduceren. Duidelijk is dat soorten die ter plekke zijn geworden tot wat ze zijn, hier ook het best gedijen. Een kevertje minder, is dat dan zo erg? Een soort misschien niet, alhoewel? Natuur bestaat bij de gratie van diversiteit en dan in aantallen waarmee de soort kan overleven.
Hoe minder soorten, hoe minder de kwaliteit van de natuur. Wat meer is: hoe beter de kwaliteit van de natuur, hoe meer de mensen die waarderen. Biodiversiteit is dus niet alleen in het belang voor de soorten zelf die kunnen leven en overleven, maar ook voor het welbevinden van de mensen die daar deelgenoot van zijn! Biodiversiteit maakt de natuur rijker. Meer als vroeger, toen de natuur minder verlies had te incasseren.

Wereldwijd 1000 x sneller dan 2000 jaar terug

Zoals aangegeven door het Europees initiatief is het verlies aan biodiversiteit een wereldwijd probleem. Wereldwijd blijkt het verlies aan soorten zich in een moordend tempo te voltrekken: 1000 x sneller dan in de prehistorie. Provincie en gemeenten willen dat verval hier en nu tegengaan. In Boxtel willen we doen wat we kunnen. Er is nog veel mogelijk en wat we doen kan veel betekenen voor het behoud van de soorten in Het Groene Woud. Het probleem is nog niet zo groot dat wij ons uit het veld moeten laten slaan. Zeker niet op de Boxtelse schaal. Hoe we het beleid en de maatregelen precies gaan ontwikkelen is nog niet zeker. We zijn er net mee begonnen, biodiversiteit staat op de agenda van de gemeente en de Lokale Agenda 21 en wij staan open voor allerlei suggesties van uw kant.

Krachten bundelen

Velen zijn al actief met biodiversiteit bezig. Er zijn ook Boxtelaren die er enorm veel van weten. Zij stellen die kennis beschikbaar voor de gemeenschap en de omgeving waarin zij leven. In deze nieuwsbrief vindt u een paar voorbeelden van bevlogen mensen die zich inspannen. Deze individuele betrokkenheid en kennis is zeer waardevol en uitermate bruikbaar bij acties. Dan is biodiversiteit opeens geen onduidelijk begrip meer, maar gaat het over heel tastbare, grote zaken zoals een natuurbrug die iedereen kent, of om de kleine en ook voor ons herkenbare wereld van de slakken.

Boeiende materie vraagt om interactie

Biodiversiteit omvat alles wat er kan zijn. Boeiende materie is het, van groot tot klein, van hoog tot laag en van heel abstract tot zeer concreet. Die interactie met anderen geeft de gemeente de mogelijkheid om het beleid, gericht op natuur en landschap nog beter vorm te geven en te bepalen wat het meest noodzakelijk is. Dankzij de betrokkenheid en deskundigheid van zo velen wordt er niet alleen op alle niveaus in het veld, maar ook tussen gemeenten samengewerkt. Dat past ook goed bij het onderwerp. De leefwereld van plant en dier overschrijdt immers ook de gemeentegrens. En daarmee is biodiversiteit gelijktijdig iets dat ons bindt. Want we zullen er samen aan moeten werken. Werken aan de soortenrijkdom van Het Groene Woud, doet u ook mee? Aan de slag dus.

Peter van Oers, gemeente Boxtel

Natuur of toch biodiversiteit in Boxtel?

Als kind op de lagere school verwonderde ik me al over de vele vormen buiten. Ik leerde dat vele soorten beesten in de waterloop erg gewoon was. Pas veel later kwam ik er achter dat de vissoort welke wij elke week met een eenvoudig net vingen nu op de rode lijst staat (Grote modderkruiper, door ons melkoersen genoemd). Vaak verwonderde ik me over de vele soorten die in het water voorkwamen en was het weer een uitdaging om als kind een nog mooiere tor of een nog rodere stekelbaars te vangen. Planten kregen pas later aandacht.
Al studerend kwam ik er achter dat wij, samen met reusachtig veel planten en dieren, behoren tot een groot systeem. Elke plantje of diertje, hoe nietig ook, doet zijn taak in dat systeem. Als je in een bos loopt, dan lijkt het bos met al zijn planten, schimmels en dieren wel op een groot toneelspel, waarbij elke plant, schimmel of dier zijn speciale rol speelt. De natuurwaarde van zo’n bos is te meten door de hoeveelheid soorten dieren en planten te tellen. Vaak zijn erg oude bossen, of erg schone rivieren het rijkst aan soorten. Dat heb ik vaak zelf mogen ervaren, wanneer ik studiereizen naar Bialowieza in Polen organiseerde. Die grote soortenrijkdom werd ook door de studenten als iets heel bijzonders en kostbaar ervaren. Voor de studenten was het erg apart om nieuwe soorten te zien, welke eigenlijk ook in Boxtel thuishoorden, maar door een veranderde leefomgeving verdwenen zijn. Zij werden gemotiveerd om het milieu in Nederland/Boxtel schoner te maken zodat deze dieren en planten weer terug kunnen keren. Een gezond milieu is ook erg gezond voor de studenten zelf natuurlijk.
Natuurrijkdom of biodiversiteit is van belang, niet alleen voor de mensen maar ook voor de natuur zelf. Deze intrinsieke waarde wordt vaak vergeten, mensen meten belangrijke dingen te vaak met alleen een economische maatlat, terwijl juist de meest belangrijke dingen (natuur, gezondheid, leefbaarheid) nooit met die maatlat gemeten kunnen worden. Aan biodiversiteit kun je zelf veel positiefs doen. De huismus gaat achteruit, met name door het ontbreken van insecten in veel weilanden. Zij zijn te helpen door tuinen en randen wat te laten verruigen en door nestkasten te hangen. Het planten van struiken en bomen die hier thuishoren (streekeigen) zorgt ervoor dat de hier thuishorende dieren ook zich hier eerder thuisvoelen.
Meer biodiversiteit is van belang omdat het een maat is voor de kwaliteit van de omgeving waarin we zelf leven. Ook daarom moeten we de biodiversiteit stimuleren, zodat de toekomstige kinderen van de basisschool gewoon weer van melkoersen kunnen genieten.

Ger van den Oetelaar
Wethouder duurzaamheid gemeente Boxtel

Biodiversiteit in gevaar!

Nou, dan begin je toch een Hortus Botanicus en een diergaarde, dan kruis je toch nog wat kruiden, spinnen en bekken, dan modificeer je nog een paar genen extra. Die biodiversiteit rammen we er wel in, hier ter plekke. Of... zou het toch zo gemakkelijk niet zijn?

De teruggang in soorten, in genetische variatie binnen de soorten en in de afname van de ecosystemen waarin ze hun symbiotische rol vervullen is al sinds de conferentie in Rio de Janeiro in 1992 een wereldwijd onderwerp van discussie. We zijn nu 14 jaar verder en de praatjes hebben nog weinig gaatjes gevuld. We mochten het afgelopen jaar weer horen dat het aantal soorten bijen tot de helft dreigt te worden teruggebracht. We zien om ons heen dat de vlinders, vliegenvangers en wolharige neushoorns drastisch in aantal afnemen. Maar..., we kunnen wel zonder die neushoorns, die hebben we hier al sinds mensenheugenis niet meer gezien en vliegenvangers, ach die kende toch niemand. Ja, die vlinders, dat is jammer. (Zullen we nog een extra vlinderstruikje in de tuin zetten? Weet je wat, we zetten hem wel op de plaats van die kardinaalsmuts, daar zitten in de lente toch alleen maar spinsels in, kun je meteen die brandnetels met die vieze rupsen verdelgen.)

Keiharde cijfers

De cijfers zijn hard: 30% van de biodiversiteit van de wereld zijn we al kwijt, 65% van die van Europa en 80% van die van Nederland. En die teloorgang gaat zo snel dat de evolutie het niet kan bijbenen. De opengevallen habitats en de gaten in de voedselketens kunnen niet zo snel worden opgevuld als ze worden afgebroken. De asfaltkever en de betonbacterie zitten nog in de evolutionaire wachtkamer naast de plasticschimmel en het gestreepte nylonvretertje. De overgebleven planten en dieren, de bacteriën, de archaea en de schimmels dienen het zelf op te lossen. Zij worden geacht op eigen kracht de habitataantasting, de vervuiling en het klimaatprobleem te overleven die wij ze cadeau doen. En, eerlijk gezegd, dat gaat ze vast wel lukken. Of wij daarvan getuige zullen zijn is echter nog maar de vraag.

Wat gaan wij daar aan doen?

Een gekke plantentuin, import van nieuwe diersoorten, meer cultivars? Gaan we eucalyptus planten en mimosa, gaan we wallabies en neushoornvogels uitzetten, en wolhandkrabben en H5N1 uit Azië binnenloodsen? Nee, natuurlijk niet! Het gaat niet om de bijzonderheid maar om de levensvatbaarheid van het gewone in samenhang met de omgeving. De kracht zit in de flora en fauna die hier in symbiose is geëvolueerd tot een geheel van op elkaar afgestemde levenscycli. Ze horen bij elkaar en bij deze omgeving. Daar kunnen ze de processen op evolutionaire schaal en dito snelheid het hoofd bieden. Die ‘autochtone’ individuen, hier geworteld sedert de ijstijd, moeten het doen en ze verdienen alle steun. Niet de exoten die we in het tuincentrum of de huisdierensuper halen. Als die het hier al redden worden ze meteen een plaag en geven ze nauwelijks nuttige levensvoorwaarden terug. Als voorbeeld mag de amerikaanse eik dienen. Een prachtige boom, vooral in de herfst, indian summer in het koude kikkerland. Maar het is een woestijn, er zijn weinig dieren en schimmels mee verbonden (15 insecten tegenover 300 op een inlandse zomereik) en het blad verteert slecht, bovendien schiet veel verjonging zo snel op dat weinig andere grondgebruikers de kans krijgen. Een ander voorbeeld is de meidoorn. Een exemplaar, dat zijn gehele voorgeschiedenis in Zuid-Europa heeft, zal eerder bloeien dan de Boxtelse meidoorn. Als de vroege meidoorn bloeit zijn de bloemzoekende insecten er nog niet helemaal klaar voor en ze missen een flink deel van de boot en de bestuiving is ook al niet optimaal. De vogels, die voor de voeding van hun jongen van die insecten afhankelijk zijn, hebben dus een magere maaltijd. Van de jonge vogels, die overheerlijke bolletjes vet en eiwit, blijven er minder over voor bijvoorbeeld de roofvogels. Er zijn ook minder vruchten die de op de bodem levende opruimers aan het werk kunnen houden. Kortom, de gehele cyclus lijdt schade door de te vroege bloei van de plant die bij aanschaf een paar centen goedkoper was. Exoten en niet met de oorspronkelijke bewoners accorderende individuen vormen het grootste gevaar voor de biodiversiteit op habitatvernietiging na. Dat moeten we bestrijden.

Streekeigen

De prominente positie van bomen en struiken in de levens- en voedselcycli maakt de steun aan autochtone bomen en struiken zeer nuttig. De Natuurwerkgroep Liempde vindt het behoud van streekeigen bomen en struiken van zo groot belang voor Het Groene Woud, dat ze daaraan een fors project heeft gewijd: ‘Streekeigen bomen Het Groene Woud’. Met subsidie van Europa, de provincie Noord-Brabant, het Prins Bernhard Fonds en de gemeente Boxtel worden via wetenschappelijk gefundeerd onderzoek de oorspronkelijke bomen en struiken in Het Groene Woud geïnventariseerd. Vrijwilligers oogsten zaden en stekken van de gevonden autochtone bomen en struiken. Die zaden en stekken worden liefst biologisch opgekweekt en weer herplant in samenwerking met grondeigenaren, kwekers en afnemers. Op die manier worden de autochtone bomen en struiken beschermd. Met name ook door de lokale biologische opkweek zullen binnenkort sterke levensvatbare planten met aan de streek aangepaste genen en samenlevingseigenschappen het Nationale Landschap Het Groene Woud komen versterken.

De inventarisatie is al flink gevorderd en heeft allerlei mooie ontdekkingen opgeleverd van oude tweestijlige meidoorns, mispels en viltrozen tot aan fladderiepen, haagbeuken en eikenhakhoutstoven. Inmiddels is ook de BMF een dergelijk project gestart voor andere delen van Noord-Brabant. In innige samenwerking zullen we het oorspronkelijke genenbestand promoten bij particulieren, terreinbeheerders, gemeenten en andere overheden. In de ons omringende landen, waar autochtoniciteit een overheidszaak is, is de inventarisatie al klaar en wordt er in hoge mate autochtoon gekweekt en geplant. Neen, de achteruitgang in biodiversiteit is nog niet gestopt, die dendert voort. Daartegen is geen Gore film of Countdown 2010 gewassen als de verantwoordelijkheid niet wereldbreed gedragen wordt, om te beginnen in Boxtel. We beginnen dichtbij . Onze achtertuin en ons landschap, de eigen leefruimte is onze verantwoordelijkheid. Laten we daar de biodiversiteit stimuleren en een duurzaam, gezond en aantrekkelijk Groene Woud doen ontstaan. Een florerend Nationaal Landschap, dat anderen ten voorbeeld mag strekken, waardoor het ook buiten zijn grenzen de biodiversiteit zal bevorderen. Nu en tot in lengte van dagen.

Jaap van der Woude, Natuurwerkgroep Liempde

Voor het welzijn van dochter en zoon, plant u biologisch en autochtoon.

Doe het hier, zodat we van streekgenoten kunnen blijven genieten. Doe het nu, voordat het leven enkel nog in boekjes en op webpagina's te vinden is.

Voor het welzijn van dochter en zoon, plant u biologisch en autochtoon.

Doe het hier, zodat we van streekgenoten kunnen blijven genieten.
Doe het nu, voordat het leven enkel nog in boekjes en op webpagina's te vinden is.

Natuurbrug en biodiversiteit

In april 2005 werd de natuurbrug over de A2 officieel geopend. Een feestelijk gebeuren waar duizenden mensen op af kwamen. Het spreekt natuurlijk ook tot de verbeelding: een stuk natuur dat één van de economische ‘levensaders’ in Nederland oversteekt. Maar interessanter is wat uiteindelijk het effect van de natuurbrug is op de biodiversiteit van Het Groene Woud. Zijn de inrichting en de omstandigheden op de natuurbrug zo bijzonder dat de natuurbrug speciale soorten aantrekt?

De natuurbrug moet de barrièrewerking wegnemen tussen de natuurgebieden aan weerszijden van de A2 en is de belangrijkste verbinding tussen de natuurgebieden van Nationaal Landschap Het Groene Woud. Daarom is de natuurbrug ingericht met grond uit de omgeving en zijn er bewust diverse zones gecreëerd. Er is een ruige stobbenwal aangelegd en een grote grazige zone gemaakt met uitlopers naar de natte beemden aan weerszijden van de brug. Verder is er een natte zone aangelegd die verbinding heeft met de poelen onderaan de voet van de natuurbrug. De stobbenwal biedt de nodige beschutting aan o.a. kleine zoogdieren en amfibieën. Reeën en grote grazers zijn gebaat bij openheid (grazige zone) en de poelen en natte zone zijn van belang voor amfibieën en insecten. Sinds maart 2006 monitoren vier vrijwilligers de natuurbrug op sporen van zoogdieren en de aanwezigheid van amfibieën. Zij doen dit tweemaal per week. Rijkswaterstaat en Brabants Landschap willen immers het effect weten van de natuurbrug op de uitwisseling tussen en de migratie van soorten. Het monitoringsonderzoek, opgezet en begeleid door Alterra (Wageningen universiteit), is gericht op het functioneren van de natuurbrug. Meer dan het in kaart brengen van de diversiteit aan soorten.

Een gouden greep !!

De natuurbrug ligt op het grondgebied van de gemeente Best tussen de natuurgebieden De Pailjaart en De Scheeken. Door de locatie van de natuurbrug is het beheer van de natuurgebieden en landbouwpercelen grotendeels in handen van Brabants Landschap. Het voormalig intensieve grondgebruik door de landbouw en het beheer van de populierenbossen door de gemeente voor houtproductie (grootschalig kap) hebben hun weerslag gehad op het natuurlijke systeem en het voorkomen van soorten. Daarbij kenden deze gebieden een hoge jachtdruk en waren ze vrij toegankelijk voor 4WD-auto’s en crossmotoren. Dat is nu allemaal gewijzigd.

De inrichting van de gebieden is veranderd, het beheer is gewijzigd. De Scheeken wordt ingericht als ‘Natte natuurparel’ door de grondwaterstand te verhogen. Door divers beheer zoals begrazing, maaien, omwoelen door betreding van runderen, verruiging van bermen en weitjes en vernatting, worden de condities geschapen voor de toename van de biodiversiteit. Hoe meer variatie - nat/droog, warm/ koud, beschutting/open - hoe meer verschillende soorten een kans krijgen. Als de condities eenmaal gunstig zijn, komen de meeste soorten vanzelf.

Drukte óók op de natuurbrug

In de directe omgeving van de natuurbrug zijn ongeveer tien nieuwe poelen aangelegd. Deze poelen verschillen in soort en maat. Ze variëren van vrij donker, half in het bos gelegen tot grote soepbordvormige poelen in drassige weilanden. Verder zijn er nog poelen met steile kanten en met plas-draszones, met modderige taluds of begroeide kanten, allemaal variaties die effect hebben op het voorkomen van soorten. Sommige poelen houden bij langdurige droogte water, weer andere vallen helemaal droog. Door dit gevarieerde aanbod zwermen inmiddels kamsalamanders, kleine watersalamanders, groene kikkers, padden en bruine kikkers uit over de natuurbrug. De natte zone op de brug werd al meteen in het voorjaar gebruikt door parende padden. Tot verrassing van iedereen die bij het onderzoek is betrokken worden vrijwel alle soorten zoogdierenprenten waargenomen op het daarvoor aangelegde sporenbed. Je ziet er de voetafdruk van ree, vos, bunzing, hermelijn, das en egel. Ook de mol liet zich niet onbetuigd en maakte in het sporenbed boven de autoweg de eerste molshoop!! Sinds kort vinden we ook de afdrukken van paarden en runderen die gebruik maken van de natuurbrug. Naast de verschillende diersporen zijn er elke week nog wel wat verrassingen op de natuurbrug voor een onderzoeker.

Soortenexplosies

Soms zijn er zelfs soortenexplosies waarneembaar: muizen (spitsmuis, woelmuizen, bosmuizen) of allerlei naaktslakken (tijgerslak, de grote wegslak), al naar gelang de tijd van het jaar. In het najaar zijn er massaal dansmugjes en spinnen te zien, waaronder de prachtige tijgerspin. De vegetatie heeft zich ontwikkeld als een gevarieerde kruidenvegetatie zonder verstoringfactoren als brandnetels. Het effect van de begrazing op het voorkomen van allerlei soorten is nu nog gering, maar wordt zeker nog versterkt. Door de sterk wisselende temperatuur op de brug worden er misschien optimale condities gecreëerd voor soorten die bij deze dynamiek zijn gebaat. Sommige delen van de natte zone op de brug vallen vrijwel droog, ideale condities voor soorten (o.a. vogels) die in de opdrogende modder hun voedsel zoeken. De kruidenvegetatie is een eldorado voor vlinders, kevers, krekels, sprinkhanen en libellen. Zo zijn bijvoorbeeld het icarusblauwtje en de kleine vuurvlinder al aangetroffen. Een van de onderzoekers heeft zelfs baltsende houtsnippen boven de natuurbrug waargenomen, een soort die duidelijk gebaat is bij de natuurbrug.

Een brug voor vogels

Houtsnippen vliegen namelijk laag en kunnen onmogelijk de A2 overvliegen. Ze worden vrijwel altijd doodgereden. De natuurbrug is niet alleen belangrijk voor de uitwisseling tussen soorten, maar heeft ook een eigen biotoop, die daarmee op zich al een bijdrage levert aan de biodiversiteit van Het Groene Woud.

Marijke Abrahams, Vrijwilliger IVN Best en onderzoeker natuurbrug

foto’s van links naar rechts; groene kikkers, mol, paard, icarusblauwtje en tijgerspin

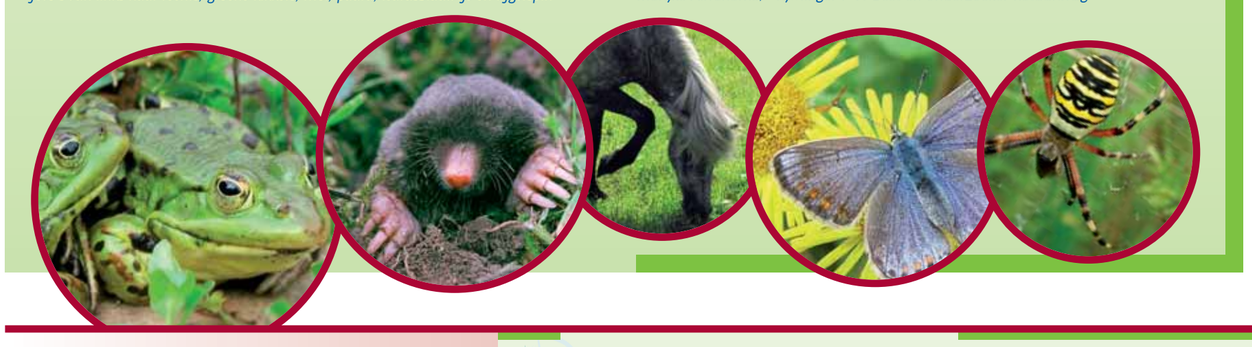

Biodiversiteit in uw eigen tuin

Aan de andere zijde van deze folder vindt u alle informatie om een prachtig stukje natuur in uw eigen achtertuin te creëren. Biodiversiteit onder handbereik. En zoals u ziet is de bestelkaart hiernaast een mooi en betaalbaar begin.

Heel veel succes met de natuur in uw eigen tuin

DOE MEE!

lokale agenda 21

Natuur in de achtertuin: Biodiversiteit dicht bij huis

Bestellijst dierenwoningen	aantal	prijs	totaal
Vlinderpot		€ 11,00	
Lieveheersbeestjes pot		€ 6,00	
Vleermuizenkast		€ 7,00	
Egelkast		€ 13,00	
Huiszwaluwenkast		€ 4,00	
Gierzwaluwenkast		€ 10,00	
totaal	.....		€ .....
	max. 2 dierenwoningen per adres		

Deze bestelling uiterlijk 16 februari opsturen.
Afhalen op zat. 17 maart tussen 10.00 en 17.00 uur bij De Kleine Aarde

Bestellijst planten	aantal gratis	aantal tegen betaling	
Sleedoorn			
Hazelnoot			
Kardinaalsmuts			
Meidoorn			
Gelderse roos			
Vogelkers			
Witte els			
Haagbeuk			
Lijsterbes			
Spaanse aak			
Wegedoorn			
Egelantier			
Totaal aantal	.....	.....	Totaal bedrag € .....
max. 3 planten gratis per adres		à € 2,50	

Voor het welzijn van dochter en zoon, plant u biologisch en autochtoon.

Doe het hier, zodat we van streekgenoten kunnen blijven genieten. Doe het nu, voordat het leven enkel nog in boekjes en op webpagina's te vinden is.